

cinstită. Însă și Valentin Braniște întruchipează bine un Gogu specific lumii interlope, cu un ciudat amestec de candoare, duritate agresivă, curaj, forță, superficialitate, simț practic, șmecherie de cartier, dar și un fel de a fi cinstit cu sine însuși în situațiile-cheie. Cu o tonalitate mai jos sunt realizate personajele *Ortansa* – rol susținut de Florina Găzdaru, care reușește să fie tipul de femeie antipatică, deși frumoasă, prin impudoare afișată, egoism și frivolitate, dar cu trăiri neduse prea departe de suprafața personajului pe care-l joacă neimplicată suficient, mecanic, fără acea vibrație necesară care să-i dea autenticitate – și *Emilian*, tipul funcționarului scorțos, aerian, confuz și molatic, bine portretizat de Adrian Găzdaru, care pierde și multe situații unde putea fi de un comic nebun, însă doar l-a schițat ori nu l-a exploatat suficient – ca, de exemplu, scena în care este provocat de realizatorul emisiunii să-l ucidă pe Gogu (prins în flagrant cu soția lui, Ortansa, cu ajutorul echipei TV) și care din aceste motive devine mult prea laxă. În rolul mamei Ortansei, Firuța Apetrei, cu vocea ei pițigăiată și tonul pe care îl folosește în rostirea replicilor, uniform și cu un aer indiferent, precum și mina perplexă pe care o are în permanență, dă o notă de un comic rafinat. Și Nicolae Roșioru prin partitura tatălui Ortansei lasă o bună impresie, jucând firesc un tată obosit de hachițele celor două femei. Despre ceilalți actori care doar umplu spațiul cu replici și mișcare, iar ici-colo câte o pâlpare de viață ca din întâmplare, nu e nevoie să mai vorbesc. Ar mai fi și două secvențe care nu sunt o bună soluție, fiind niște găselnițe forțate: 1. când cei doi se ceartă în parc și Ortansa furioasă îi rupe ziarul din care Emilian citește, impasibil la reproșurile ei, iar el tot continuă să citească din bucățile rămase nerupte până la cea mai minusculă parte; 2. scena când Ortansa dansează cu Clementina, în timp ce aceasta îi povestește temerile ei și necazurile – dansul înseamnă erotism, intimitate, or, relația lor era una de confesiune rece. Scenele filmate în exterioare au calitățile unui film documentar, profesional realizat, cu o accentuare a detaliilor caricaturale de bună factură. Dincolo de toate aceste inconveniențe, spectacolul de la Bacău este deosebit de antrenant și de viu, cu teme care dau de gândit și provoacă, dar și cu efecte de bun augur asupra publicului și un impact de succes, ceea ce mă îndreptățește să spun că este o realizare a teatrului.

Constantin PARASCHIVESCU

Proștii... sub reflectoare

Ion Sapdaru montează la Bacău **Proștii sub clar de lună** de Teodor Mazilu într-o versiune proprie, prelucrând textul ca un pretext de emisiune TV interactivă, cu personaje oprite din acțiune și rugate să reia, cu tonul schimbat sau mișcare alertă, cu scene dublate demonstrativ și interpreți ocazionali, prezentatoare, operatori, regizor de platou (care dă semnalul de începere a acțiunii și apoi, după câte un fragment, apare cu un carton pe care e înscrisă o indicație către noi, publicul – „aplauze“, „răsete“, „huiduieli“; un timp chiar amuzante și antrenante,

dar curând își pierd justificarea, devin forțate și gratuite). De ce o fi avut nevoie regizorul de această transpunere într-un context al mijloacelor de comunicare video, unde personajele vin parcă împotriva voinței lor, evoluează neconvinse, artificial, li se aduce un psiholog să-i ajute să se înțeleagă, fără să fie nevoie, și totul devine confuz? N-a avut încredere în textul lui Mazilu? Dar l-a respectat în bună parte, în replici, în dialog, doar că i-a deturnat esența. „Personajele mele – spunea Mazilu – își exprimă limpede punctul lor de vedere. Ele sunt atât de deschise, pentru că nu știu că vor deveni personaje de teatru [...] Actorii... în teatrul meu, nu trebuie să fie teatrali“. Atunci, de ce această osârdie de a-i „teatraliza“ ostentativ? De a-i scoate din propriul lor „naturel“? Însuși Ion Sapdaru, la prima lui înfăptuire artistică în România, a fost „naturel“ în rolul lui Emilian din aceeași piesă, la Teatrul Național din Iași, la începutul anilor '90. Răsplătit cu un Premiu de interpretare la Festivalul de Teatru Contemporan de la Brașov din 1994 (*ex-aequo* cu Mircea Andreescu), unde au mai fost nominalizați regizorul Ovidiu Lazăr, actrița Tatiana Ionesi pentru rolul Ortansa și chiar spectacolul pentru premiul cel mare, la concurență *Mincinosul* lui Vlad Mugur de la Odeon, care l-a și adjudecat.

Poate că ideea nu era rea, poate că Sapdaru a văzut, deopotrivă cu falsitatea personajelor, falsitatea mesajelor video, nocivitatea lor asupra publicului. Dacă e așa, putem socoti promițător contextul, ca un termen de referință mai larg și indiscutabil actual, dar nefructificat. El trebuie să se susțină și artistic, în acțiune, altfel... schimbăm canalul! Or, de data asta regizorul a început în forță, ne-a atras atenția cu un procedeu inedit, ca în alte montări ale sale, dar și-a epuizat repede resursele opțiunii. Corupția la televizor? Este o făcătură. Intrate în platou, personajele nu mai sunt ele însele, ci viziuni ale scenariștilor în căutare de *rating*, se poartă convențional și fals. Exemplu – Emilian al lui Adrian Găzdaru. Sfios, cu voce moale, în costum negru care îi dă o prestanță străină, pare un ins rătăcit într-un mediu stânjenitor, știu eu, ca unele figuri aduse de voie, de nevoie, la „Iartă-mă“; când i se dă indicația să fie mai autoritar, ridică vocea silit, neconvins, ca la o probă teatrală. Exact ce respingea Mazilu. Nu neg că și pe această cale spectacolul ar putea avea oarecare succes la public; cam ieftin, însă, și fără ecou.

Departe de personaj, Valentin Braniște în Gogu. Și fără haz. În schimb, făpturile feminine au fanatismul patimii aprige Clementina și Ortansa iubesc cu intensitate, sunt energice, perfide, contagioase, într-un joc de-a Mița și Didina din Nenea Iancu al actrițelor Eliza Noemi Judeu și Florina Găzdaru. O siluetă cu aură aristocrată, distincție ușor pedantă, de efect, aduce Firuța Apetrei în Mama Ortansei, alături de care Tatăl dă chiar un semn de Blazon în persoana veteranului Nicolae Roșioru. Adriana Pârvu a încercat să fie motivată și firească în postura de prezentatoare; cât i-a permis textul confecționat, apoi, cu dispariția lui, a dispărut discret și ea, cu un zâmbet jenat.

(Țin să menționez că am văzut spectacolul la începutul lunii octombrie la Reșița, în cadrul Colocviului Național de Regie, unde trupa băcăuană a ajuns după o călătorie cu peripeții, de o zi și o noapte, jucând fără să invoce oboseala).

Teatrul Municipal „George Bacovia“ din Bacău – Proștii sub clar de lună de Teodor Mazilu. Regia și ilustrația muzicală: Ion Sapdaru. Scenografia și efecte videoart: Gelu Râșcă. Mișcare scenică: Mioara Ciucur. Foto și grafică: Ioan Viorel Cojan. Cu: Valentin

Braniște (*Gogu*), Adrian Găzdaru (*Emilian*), Eliza Noemi Judeu (*Clementina*), Florina Găzdaru (*Ortansa*), Adriana Pârvu (*Prezentatoarea*), Firuța Apetrei (*Mama Ortansei*), Nicolae Roșioru (*Tatăl Ortansei*), Daniela Vrânceanu (*Actrița TV*), Anca Bucșa (*Vasilica*), Ștefan Alexiu (*Actor TV*), Cristian Todică (*Psiholog*), Sebastian Bălan (*Regizor de platou*), Matei Bogdan/Dumitru Rusu (*Operator TV*), Mirel Vrânceanu (*Operator video*), Mioara Ciucur (*Gardian*). Data reprezentației: 4 octombrie 2006.

Mircea MORARIU

Reșita

Paradoxurile regiei

Scriere din prima tinerețe a lui Shakespeare, care vine totuși după *Comedia erorilor* și după *Îmblânzirea scorpiei*, marcată de indecizii și imprecizii stilistice – în canavaua căreia, pot identifica embrionii, dar și complicatele cadriluri din *Cum vă place*, *Măsură pentru măsură* sau *Visul unei nopți de vară* – ***Zadarnicele chinuri ale dragostei*** e o lucrare puțin frecventată de regizorii români de teatru. Dacă ea era extrem de preocupantă pentru Peter Brook, marele regizor făcându-și debutul în 1946 la Stanford cu acest text, a cărui valoare s-a străduit toată viața să o demonstreze, la noi s-a jucat pentru prima oară de abia în 1971, într-un spectacol cu titlu schimbat, *Zadarnice jocuri ale dragostei*, montat la Teatrul Mic, care se

